

Literatura

«NI TAN SOLS ELS CALÇOTS HAN NASCUT A CATALUNYA»

SÍLVIA FORNÓS
@silviafornos

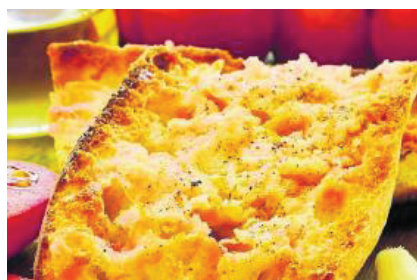
Crònica

L'historiador Albert Vidal viatja en el temps per retrobar-se amb la gènesi culinària en el llibre 'Per què mengem? L'origen de 47 plats habituals'

Calçots, pa amb tomàquet, coca de recapte, escudella i carn d'olla, patates braves, mandonguilles i xató. Sobre quin és l'origen i la història d'aquests i altres menjars habituals –en total 47– que han arrelat en la nostra alimentació i defineixen la cuina catalana ha escrit Albert Vidal Garcia, historiador barceloní especialitzat en folklore i tradicions, en el llibre *Per què mengem? L'origen de 47 plats habituals* (Albertí Editor). Així, lluny de les guies de nutrició o dels exemplars de receptes, l'autor proposa un viatge gastronòmic al passat. I en aquest recorregut descobreix una infinitat d'anècdotes que, a més de fer-nos obrir la gana, ens obren els ulls a l'origen de la gastronomia que popularment coneixem com «de casa nostra». «Parlant amb l'editora, l'Elisenda Albertí, em va preguntar de què entenia, i li vaig respondre que de menjar perquè la meva mare havia sigut cuinera particular. Aleshores va sorgir la idea d'escriure un llibre sobre l'origen d'alguns menjars», explica l'autor, qui en altres publicacions s'ha alimentat de la cultura popular –com refranys i proverbis– per nodrir les seves publicacions.

En *Per què mengem?*, assaboreix la curiositat a la recerca de l'origen de determinats plats populars i comuns, que en algun moment o altre de la vida segur que hem tastat. I perquè el llibre comencés a fer xup-xup, l'autor es va posar a investigar. «Si alguna cosa té d'agraïda aquesta feina és que per historiar les petites coses quotidianes has d'investigar, perquè hi ha poca informació sobre l'origen i la història dels menjars».

Així és com el menú del llibre va anar incloent referències culinàries de tota mena. «El repete ha estat trobar l'origen autèntic dels plats. Et sorprèn quan esbrines que plats casolans tenen orígens forans. Parlem de cuina catalana, però la majoria de plats no són autòctons, ni tan sols els calçots han nascut a Catalunya», assegura Albert Vidal. Quant als calçots, en el llibre l'autor diu que «hi ha qui assegura que ja es conreaven a la

Els calçots, el pa amb tomàquet, la coca de recapte i l'escudella i carn d'olla apareixen en el llibre. FOTOS: CEDIDES

«PER HISTORIAR LES PETITES COSES QUOTIDIANES HAS D'INVESTIGAR, PERQUÈ HI HA POC A INFORMACIÓ SOBRE L'ORIGEN DEL MENJAR»
ALBERT VIDAL

Xina fa més de cinc mil anys, mentre que hi ha referències escrites de la seva presència a l'Índia al segle mil·lenni abans de Crist [...] Segons sembla, els romans ja en menjaven, si més no d'un tipus similar que anomenaven *porrus capitatus*, del qual parla el gastrònom romà del segle I Marcus Gavius Apicius en el llibre *De re coquinaria*.

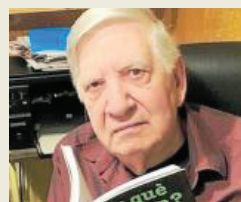
Així, diu l'autor que «la procedència de la majoria de plats va a parar a les mateixes fonts». «D'una banda, els més antics pro-

cedeixen d'Àsia, i que van ser apropiats amb les invasions i exportats en les seves variants cap a Europa; mentre que no faríem escalivada si no haguessin portat d'Amèrica el pebrot», destaca Vidal, qui afegeix que «les hamburgueses han fet la volta al món».

I la curiositat ens porta a descobrir que «tot i que se'n diuen calamars a la romana, no tenen res a veure amb Roma». «La història més popular explica que al segle XVI diversos missioners espanyols i portuguesos s'establiren al Japó amb la finalitat de predicar el cristianisme. Els jesuïtes en foren dels més actius i s'establiren particularment a l'àrea de Nagasaki. La religió imposava restriccions en matèria d'alimentació especialment en períodes litúrgics en els quals es prohibia la ingesta de carn. Aleshores els missioners limitaven la seva dieta a verdures i peix, els quals, per fer el menjar més passador, arrebossaven amb farina», recull l'autor en el llibre.

Per aquest motiu, Albert Vidal assegura que «si sabem la procedència dels plats, serem capaços de menjar-los més a gust».

L'autor Especialitzat en folklore i tradicions

Albert Vidal. FOTO: CEDIDA

Albert Vidal Garcia (Barcelona, 1940) és historiador especialitzat en folklore i tradicions. Com a escriptor ha publicat diversos llibres de temàtica generalista i també ha estat el responsable de l'edició de més de cinc-cents títols de gèneres diversos. Així, és autor dels llibres 'Per què diem? L'origen de 100 dites populars' i 'Per què celebrem? L'origen de 100 festes populars' publicats en la col·lecció Orígens d'Albertí Editor.

Tarragona

La recepció al sector de les **Lletres**, dimecres

TARRAGONA
REDACCIÓ

L'escriptora convidada enguany és la valenca **Margarida Aritzeta**

Escriptors i escriptores, editors, llibreters, bibliotecaris, ensenyants i altres persones i entitats seran els encarregats d'iniciar com és habitual a Tarragona la festa del Llibre. Ho faran a la tradicional recepció al sector de les Lletres que tindrà lloc el pròxim dimecres 14 d'abril als Jardins de Casa Canals. L'escriptora convidada enguany és la valenca Margarida Aritzeta, qui reflexionarà sobre la situació de les Lletres. Juntament amb ella, alguns dels autors i autores del Camp de Tarragona que presenten novetat literària per aquest Sant Jordi llegiran un breu fragment de la seva obra. L'acompanyaran Alfons Cama, Lluís Castellví, Teresa Duch, Núria Freixa, Gabriel Guasch, Jorge Muñoz Parral, Isabel Ortega, Emilia Privat, Joan Rio-

Durant l'acte, autors i autores llegiran fragments de les seves novetats literàries

né, Josep Santemesas i Roser Vidal. L'agenda literària arriba carregada amb altres presentacions de llibres. Avui tindrà lloc la presentació en línia, a través del web www.petropolis.cat, a les 19 h, del llibre *Quatern de l'ornitòleg*, de Juan Carlos Elijas (Petropolis). Dilluns dia 12, el Teatre Tarragona acollirà la presentació de *Thome que va viure dues vegades*, de Gerard Quintana (Columna), premi Ramon Llull 2021. La darrera novel·la de l'autor tarragoní Alfons Cama, *El llarg silenci dels botxins* (Trípode), es presentarà el dia 15 al Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya. També aquest mateix dia, la Sala Tro no acollirà la presentació de *Napalm al cor* de Pol Guasch. El darrer premi Anagrama d'assaig és obra d'aquest tarragoní que, malgrat la seva joventut (1997) ja acumula una intensa trajectòria.